

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 5 lutego 2015 r.

**w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu
zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu**

Krajowa Rada Sądownictwa zgłasza do projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu następujące uwagi.

Rada zwraca uwagę, że Rozporządzenie, definiując w § 2 pojęcie „prezesa właściwego sądu” pomija prezesów wojskowych sądów okręgowych i wojskowych sądów garnizonowych. Zdaniem Rady dla pełnego wykonania delegacji ustawowej z art. 81a § 4 kpk konieczne jest uwzględnienie prezesów sądów wojskowych jako sporządzających listy obrońców z urzędu dla obszaru właściwości tych sądów.

Rada negatywnie opiniuje rozwiązania zawarte w § 6 (a w konsekwencji również w § 9) projektu Rozporządzenia, dotyczące tworzenia list obrońców z podziałem na odrębne zestawienia dla adwokatów i dla radców prawnych. W myśl art. 82 kpk w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. obrońcą może być osoba uprawniona do obrony według przepisów o ustroju adwokatury lub ustawy o radcach prawnych. Ustawodawca w nowelizacji w/w ustawy zrównał adwokatów i radców prawnych w prawach i obowiązkach w postępowaniu karnym, w żaden sposób nie różnicując ich kompetencji obrończych. Zgodnie z art. 81a § 1 kpk, który wejdzie w życie w dniu 1 lipca 2015 r., obrońca z urzędu wyznaczany jest z listy obrońców. Propozycja zawarta w § 6 projektu rozporządzenia w istocie prowadzi do stworzenia dwóch odrębnych list obrońców z urzędu, co uchybia art. 81a § 1 kpk, w którym mowa jest o jednej liście i co nie znajduje żadnego merytorycznego uzasadnienia. Rozwiązanie zastosowane w projekcie, polegające na formalnym wyodrębnieniu dwóch „części” listy (część „Adwokaci” i „Radcy prawni”) nie wpływa na aktualność zgłoszonych uwag, ponieważ prowadzi do obejścia art. 81a § 1 kpk.

Zdaniem Rady lista obrońców winna być tworzona alfabetycznie, bez rozróżnienia na odrębne listy adwokatów i radców prawnych. Rozwiązanie takie zgodne będzie z treścią art. 81a § 1 kpk oraz realizować będzie wolę ustawodawcy, wyrażoną m.in. w art. 82 kpk.

Rada negatywnie opiniuje również projektowany § 8 Rozporządzenia. Ustawodawca zapewnia oskarżonemu prawo do korzystania z pomocy obrońcy, którym może być zarówno adwokat, jak i radca prawny. Oskarżony, który korzysta z pomocy obrońcy z urzędu, co do zasady nie ma wpływu na to, kto będzie wykonywał obowiązki obrończe wobec niego i takie rozwiązanie nie narusza standardu prawa do obrony. Podobnie należy wskazać, że brak uzasadnienia dla wprowadzania dla oskarżonego prawa do wyboru, czy jego obrońcą zostanie adwokat czy radca prawny, skoro ustawodawca nie różnicuje w tym zakresie praw i obowiązków obydwu grup zawodowych.